



COMISIA  
EUROPEANĂ

Bruxelles, 11.9.2014  
COM(2014) 567 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,  
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL  
REGIUNILOR**

**Raport privind punerea în aplicare a strategiei privind cooperarea internațională în  
domeniul cercetării și inovării**

{SWD(2014) 276 final}

## 1. CONTEXT

În septembrie 2012, Comisia a adoptat o comunicare privind „Consolidarea și concentrarea cooperării internaționale a UE în domeniul cercetării și al inovării: o abordare strategică”<sup>1</sup>. Comunicarea a fost salutăată de către Parlamentul European,<sup>2</sup> Consiliu<sup>3</sup>, Comitetul Economic și Social European<sup>4</sup> și Comitetul Regiunilor<sup>5</sup>.

Comunicarea sublinia că provocările la nivel mondial impun răspunsuri la nivel mondial și sunt motoare ale cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării. Angajarea în cooperarea internațională este, de asemenea, esențială pentru a atrage talente, pentru a accesa cunoștințe și piețe, sporind astfel competitivitatea UE.

Prin urmare, consolidarea cooperării UE cu partenerii săi internaționali este necesară pentru a crea o masă critică, pentru a pune în comun cunoștințele și pentru a identifica soluții inovatoare. Aceasta necesită o strategie care cuprinde toate dimensiunile cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării. Această strategie ar trebui să intensifice cooperarea la nivel bilateral și regional, precum și prin intermediul forurilor internaționale, dar și să creeze sinergii cu politicile externe ale UE și cu statele membre.

În consecință, comunicarea a subliniat că o consolidare și o concentrare a cooperării internaționale a UE necesită o abordare care captează integral dimensiunea globală a cercetării și inovării în toate aspectele sale. Această abordare este înglobată în programul Orizont 2020, punând un accent mai mare pe cooperarea internațională. În plus, dincolo de strategia Orizont 2020, strategia s-a axat și pe consolidarea dimensiunii inovatoare a cooperării internaționale, dezvoltând principii adecvate și condiții-cadru în acest sens, consolidând angajamentul în inițiative multilaterale și extinzând sinergiile cu politicile externe ale UE<sup>6</sup> și cu activitățile statelor membre.

Comisia s-a angajat să raporteze cu privire la stadiul de evoluție a procesului de punere în aplicare a strategiei în anul 2014. Prezentul document furnizează un raport cu privire la situația actuală.

## 2. DIMENSIUNEA INTERNAȚIONALĂ A STRATEGIEI ORIZONT 2020

Dezvoltarea dimensiunii internaționale a strategiei Orizont 2020<sup>7</sup> și a programului Euratom<sup>8</sup>, și în special a primelor lor programe de lucru, a constituit un domeniu de activitate important pe parcursul primilor doi ani de punere în aplicare a strategiei.

Legislația privind Orizont 2020<sup>9</sup> subliniază importanța cooperării internaționale ca prioritate transversală. S-a adoptat o abordare duală care se axează pe o deschidere generală și pe cooperarea internațională specifică pentru a face posibilă contribuția strategiei Orizont 2020 la atingerea obiectivelor comunicării din 2012.

---

<sup>1</sup> COM(2012) 497

<sup>2</sup> La 9 octombrie 2012, Comisarul Geoghegan-Quinn a prezentat Comunicarea, comisiei ITRE a Parlamentului European

<sup>3</sup> CSST/2013/10405

<sup>4</sup> CESE/20122081

<sup>5</sup> CDR/2012/2076

<sup>6</sup> Inclusiv politici de dezvoltare și umanitare

<sup>7</sup> Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013

<sup>8</sup> Regulamentul (Euratom) nr. 1314/2013 al Consiliului din 16 decembrie 2013

<sup>9</sup> În cazul în care se face trimitere la Orizont 2020, se înțelege că aceasta include și programul Euratom

Prin deschiderea generală, în cadrul Orizont 2020 pot participa persoane juridice din întreaga lume<sup>10</sup>. Aceasta este un instrument important pentru consolidarea cooperării internaționale și va fi esențială pentru acele părți ale strategiei Orizont 2020 care funcționează în principal pe baza abordării ascendente, deși acestea întreprind și activități specifice pentru a dezvolta o dimensiune internațională.

Granturile acordate de Consiliul European pentru Cercetare sunt considerate tot mai mult ca fiind premii pentru excelență științifică. Cercetătorii din întreaga lume pot solicita un grant, cu condiția de a desfășura activitatea de cercetare într-un stat membru sau o țară asociată.

Participarea la comunitățile cunoașterii și inovării (CCI-uri) ale Institutului European de Inovare și Tehnologie este deschisă persoanelor juridice din întreaga lume. Cele trei CCI-uri existente în domeniul schimbărilor climatice, al energiei durabile și al TIC colaborează cu entități din țări terțe.

Infrastructurile electronice au o dimensiune internațională solidă. Obiectivul activităților este de a dezvolta în continuare anvergura mondială a GÉANT și infrastructurile electronice aferente ale UE pentru a asigura accesul la date și a facilita colaborarea la distanță între oamenii de știință din întreaga lume.

Pe parcursul programului Orizont 2020, acțiunile Marie Skłodowska-Curie (MSCA) vor permite unui număr de aproximativ 15 000 de cercetători din afara Europei să își înceapă sau să își continue carierele în Europa. În plus, sunt încurajate detașările cercetătorilor din Europa, în altă parte a lumii. Se așteaptă ca peste 3 500 de organizații noneuropene să participe la MSCA până în 2020.

Completând deschiderea generală, programul Orizont 2020 cuprinde activități de cooperare internațională țintite. În privința acestor activități, inițial se identifică partenerii și temele de cooperare și acestea vizează domenii în care cooperarea cu parteneri internaționali creează situații reciproc avantajoase.

Identificarea partenerilor și temelor adecvate pentru activitățile de cooperare internațională vizate a făcut parte din pregătirea primelor programe de lucru ale Orizont 2020. Lista completă a temelor de cooperare internațională incluse în programele de lucru este disponibilă în cadrul portalului participanților<sup>11</sup>. Aproximativ 20 % din toate temele aferente primului program de lucru sunt marcate ca pertinente pentru cooperarea internațională, ceea ce reprezintă un procent mai mare decât cel din anul final al PC7 (aproximativ 12 %). Totuși, există o schimbare de orientare către utilizarea unor căi mai flexibile de stimulare a cooperării internaționale, cu mai puține proceduri de ofertare coordonate<sup>12</sup> și teme la care participarea entităților din țări terțe este un criteriu de eligibilitate. Cooperarea internațională este încurajată în principal în termeni generali.

Cel mai important, există o tendință clară către definirea cooperării internaționale în termeni globali, care merge dincolo de simpla stimulare a participării cercetătorilor din țări terțe la acordurile de subvenționare semnate, având loc o schimbare de orientare către stimularea cooperării internaționale prin contribuirea la inițiative multilaterale.

---

<sup>10</sup> Permitearea participării nu implică în mod automat primirea finanțării din bugetul programului Orizont 2020. Normele în privința finanțării țărilor terțe participante sunt prevăzute în partea A a anexei privind condițiile generale la programul de lucru aferent Orizont 2020 pentru anul 2014-2015.

<sup>11</sup> <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/index.html>

<sup>12</sup> O procedură de ofertare coordonată constă din două proceduri de ofertare lansate în paralel de către UE și, respectiv, de țara parteneră. Ambele proceduri de ofertare solicită prezentarea de propuneri de proiecte care necesită cooperare cu entități din cealaltă parte. Aceeași propunere se prezintă de ambele părți. Fiecare parte semnează un contract numai cu proprii săi participanți și furnizează finanțare numai acestora.

Un exemplu cu privire la modul în care strategia a fost pusă în practică este furnizat prin punerea în aplicare a declarației de la Galway<sup>13</sup> privind lansarea Alianței transatlantice pentru cercetare oceanică, împreună cu SUA și Canada, prin cererea de proiecte privind Creșterea albastră.

De asemenea, partea de cercetare în domeniul fuziunii din cadrul programului de lucru Euratom include o componentă de cooperare internațională foarte solidă, în special legată de foaia de parcurs europeană în materie de fuziune și înglobată în proiectul emblematic ITER.

Activitățile internaționale orizontale se finanțează prin provocarea „Europa într-o lume în schimbare – societăți favorabile incluziunii, inovatoare și reflexive”. Acestea sprijină cooperarea internațională în cadrul Orizont 2020, dar includ și activități care transcend programul Orizont 2020, cum ar fi stimularea dialogului politic cu partenerii internaționali ai UE.

Centrul Comun de Cercetare contribuie la cooperarea internațională prin activități specifice cu parteneri cheie.

### **3. DEZVOLTAREA PRINCIPIILOR COMUNE ȘI A CONDIȚIILOR-CADRU PENTRU ANGAJAREA ÎN COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ**

O abordare strategică față de cooperarea internațională necesită dezvoltarea de principii comune și condiții-cadru adecvate pentru angajarea în cooperare. Acest lucru este necesar pentru a crea condiții de concurență echitabile pentru cercetătorii din întreaga lume în cooperarea dintre aceștia. Aceste principii vizează probleme precum cercetarea și inovația responsabile, integritatea cercetării, evaluarea propunerilor pe baza evaluării reciproce, promovarea rolului femeilor în știință și dimensiunea de gen în domeniul cercetării, cariera cercetătorilor<sup>14</sup>, tratamentul corect și echitabil al drepturilor de proprietate intelectuală, accesul la datele și infrastructurile cercetării și accesul liber.

Pentru a atinge acest scop, Comisia a sprijinit activitățile Consiliului mondial al cercetării (GRC)<sup>15</sup>, o organizație informală și voluntară a șefilor consiliilor pentru cercetare. Ca realizări fundamentale în cadrul acestui forum, la reuniunea sa din 2012, participanții au avizat o Declarație la nivel înalt a principiilor de revizuire a meritului științific, în timp ce la reuniunea sa din 2013, au avizat declarațiile privind accesul liber și integritatea cercetării. La reuniunea sa din 2014, s-a emis o declarație privind modul în care să se sprijine următoarea generație de cercetători.

În contextul dialogurilor politice cu țările și regiunile partenere, s-a acordat o atenție sporită abordării condițiilor-cadru pentru angajarea în cooperarea internațională. Aceste condiții includ mecanismele de finanțare a cooperării în țările partenere, eligibilitatea societăților străine pentru a participa la programele naționale de cercetare și dezvoltare, sistemele DPI, accesul la achiziții publice și la capitalul de risc și reglementările privind accesul la date și proprietatea asupra datelor.

În acest context, identificarea și îndepărtarea obstacolelor din calea participării entităților din țări terțe la programele de finanțare ale UE constituie un element crucial, având în vedere că una dintre problemele principale cu care se confruntă organizațiile din țările terțe este aceea de a asigura o finanțare care să acopere participarea lor. Acest lucru este în mod special

<sup>13</sup> <http://www.innovation.ca/sites/default/files/Rome2013/files/Canada-EU-US%20Galway%20Statement%20on%20Atlantic%20Research%20Cooperation%202013.pdf>

<sup>14</sup> De exemplu, Consiliul negociază o reformare a Directivei 2005/71/CE privind o procedură specială de admitere a resortisanților țărilor terțe în scopul desfășurării unei activități de cercetare științifică

<sup>15</sup> <http://www.globalresearchcouncil.org/>

pertinent în cazul acelor țări care nu sunt eligibile în mod automat pentru a primi finanțare de la bugetul programului Orizont 2020, grup de țări care include în prezent și Brazilia, China, India, Mexic și Rusia. Aceste țări au fost îndemnate să stabilească mecanisme pentru a finanța participarea cercetătorilor lor la programul Orizont 2020.

Pentru a soluționa această problemă crucială, Mexic a creat un mecanism complementar de finanțare corespunzătoare<sup>16</sup>, care asigură partenerilor mexicani o sursă de finanțare pentru proiectele de succes din cadrul programului Orizont 2020 și care ar putea să servească drept model pentru a inspira inițiative similare în alte țări partenere. Un alt exemplu ar fi Noua Zeelandă, care a pus în practică un mecanism de cofinanțare special pentru proiectele de schimb de personal în cercetare și inovare finanțate ca parte a MSCA.

Dificultățile în acordarea și aplicarea drepturilor de proprietate intelectuală constituie un obstacol la adresa cooperării internaționale. Cu privire la acest aspect, dialogul privind drepturile de proprietate intelectuală dintre Brazilia și UE a înregistrat îmbunătățiri în ceea ce privește protecția drepturilor de proprietate intelectuală în Brazilia. În cazul Statelor Unite, **condițiile-cadru privind inovația sunt abordate prin discuțiile din cadrul parteneriatului transatlantic pentru comerț și investiții (TTIP). Condițiile-cadru pentru cooperarea cu India** sunt satisfăcătoare per ansamblu, dar regimul său de brevete ar trebui consolidat. În Africa de Sud, s-au realizat progrese importante prin mai multe acte legislative pertinente care abordează și drepturile de proprietate intelectuală.

Cercetătorii europeni care doresc să participe la programe în țări partenere se confruntă cu mai multe dificultăți, printre care numărul limitat de cereri de propuneri deschise participării europene. Accesul la informații, barierele legate de limbă, precum și procedurile logistice, administrative și financiare adeseori reduc *de facto* oportunitățile pentru o cooperare eficace.

Punctele de contact naționale înființate în țările partenere pot să joace și ele un rol crucial, în special prin acțiunile coordonate ale rețelei internaționale a punctelor de contact naționale. Acestea pot să contribuie la creșterea vizibilității programului Orizont 2020 și la obținerea de reacții referitor la activitățile internaționale a institutelor de cercetare din țările partenere.

#### **4. COLABORAREA CU ORGANIZAȚIILE INTERNAȚIONALE ȘI INIȚIATIVELE MULTILATERALE**

În cazul provocărilor la nivel mondial din domeniile critice, cooperarea internațională este mai bine pusă în aplicare printr-un angajament sporit în organizațiile internaționale și inițiativele multilaterale. Astfel, Comisia și-a consolidat sprijinul pentru inițiativele multilaterale în domeniul cercetării și inovării, care se reflectă și în primele programe de lucru din cadrul Orizont 2020.

Schimbările climatice, deficitul de resurse și pierderea biodiversității sunt, fără îndoială, printre cele mai mari provocări de mediu și economico-sociale ale secolului XXI, care necesită eforturi de cercetare multilaterale în care Europa a jucat și continuă să joace un rol fundamental. În acest sens, provocarea societală din strategia Orizont 2020 denumită „combaterea schimbărilor climatice, mediu, utilizarea eficientă a resurselor și materiile prime” sprijină activitatea forumului Belmont<sup>17</sup>, un grup informal la nivel înalt al finanțatorilor la nivel mondial (inclusiv Comisia) ai cercetării în materie de schimbări climatice la nivel global, care coordonează finanțarea cercetării colaborative. Forumul Belmont promovează și constituirea „Future Earth”, programul internațional privind

<sup>16</sup> <http://www.conacyt.mx/index.php/el-conacyt/convocatorias-y-resultados-conacyt/convocatoria-conacyt-horizon2020>

<sup>17</sup> <http://igfagcr.org>

dezvoltarea durabilă la nivel global care integrează și consolidează programele internaționale existente<sup>18</sup>. De asemenea, Comisia este unul dintre copreședinții Grupului pentru observarea pământului (GEO)<sup>19</sup>, un parteneriat voluntar al guvernelor și organizațiilor internaționale care coordonează eforturile de construire a unui Sistem de sisteme globale de observare a pământului (GEOSS). Se acordă sprijin și Grupului interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC)<sup>20</sup>, organism internațional de conducere în materie de evaluare a schimbărilor climatice și organism științific care funcționează sub egida ONU.

Provocarea „Sănătate” are ca obiectiv să sprijine în mod activ punerea în aplicare a inițiativei GLOPID-R de colaborare mondială în materie de cercetare pentru pregătirea în caz de boli infecțioase<sup>21</sup>. De asemenea, sunt sprijinite și inițiative similare precum Consorțiul internațional pentru cercetarea bolilor rare<sup>22</sup> și Alianța Globală pentru Bolile Cronice<sup>23</sup>.

Infrastructurile electronice reprezintă un alt domeniu în care Europa este activă la nivel multilateral, și anume în contextul GÉANT sau al Alianței datelor de cercetare<sup>24</sup>.

Cu privire la alte foruri multilaterale, Comisia a condus procesul care a reînnoit cadrul financiar al *Human Frontier Science Programme*<sup>25</sup>. De asemenea, a jucat un rol activ în actualizarea strategiei europene privind fizica particulelor<sup>26</sup> realizată de CERN. Parteneriatul între Comisie și forumul EIRO<sup>27</sup> s-a consolidat. Comisia a jucat un rol activ în dezvoltarea foii de parcurs strategice aferente EUREKA 2020.

O abordare multilaterală s-a dovedit a fi cea mai bună practică în ceea ce privește nanosecuritatea. Proiectul Nanoreg, elaborat în cadrul grupului de lucru al OCDE privind nanomaterialele fabricate, beneficiază de finanțare multilaterală din PC7 (10 milioane euro), de la statele membre (30 milioane euro) și din partea industriei (10 milioane euro).

Comisia a fost un participant activ în diversele organisme ale OCDE care sunt implicate în politica de cercetare și inovare, precum și în problemele din domeniul energiei, în special în Forumul mondial al științei (GSF), Comitetul pentru politica în domeniul științei și tehnologiei (CSTP), grupul de lucru privind politica tehnologiei și inovației (TIP), comisiile subordonate Agenției pentru Energia Nucleară (NEA) și Agenția Internațională pentru Energie (IEA). UE joacă un rol fundamental în cadrul organizației internaționale ITER și în Forumul Internațional Generația IV.

UE a fost reprezentată de către Comisie la reuniunea G8 a miniștrilor cercetării desfășurată în Londra la 12 iunie 2013, la care s-a avizat activitatea continuă a grupului înalților oficiali privind infrastructurile de cercetare la nivel mondial, alături de rezoluțiile importante privind provocările la nivel mondial și datele științifice cu acces deschis.

Summit-ul Rio+20 a solicitat pregătirea unei agende privind dezvoltarea post-2015 care are ca nucleu dezvoltarea durabilă. Aceasta va include dezvoltarea unui set de obiective de

---

<sup>18</sup> Inclusiv Programul Mondial de Cercetări Climatice (WCRP), Programul Internațional Geosferă-Biosferă (IGBP), Programul Internațional al Științei Biodiversității (DIVERSITAS) și Programul Internațional al Dimensiunii Umane a Schimbărilor Climatice (IHDP)

<sup>19</sup> 89 de țări și Comisia sunt membrii ai GEO (<http://www.earthobservations.org>)

<sup>20</sup> <http://www.ipcc.ch>

<sup>21</sup> <http://glpidr.globe-network.org/>

<sup>22</sup> <http://www.irdirc.org>

<sup>23</sup> <http://www.gacd.org>

<sup>24</sup> <https://rd-alliance.org/>

<sup>25</sup> <http://www.hfsp.org>

<sup>26</sup> <http://council.web.cern.ch/council/en/EuropeanStrategy/ESParticlePhysics.html>

<sup>27</sup> <http://www.eiroforum.org>

dezvoltare durabilă universal aplicabile, bazate și pe analizarea evoluției referitoare la realizarea obiectivelor de dezvoltare ale mileniului.

## **5. COMUNICARE**

O condiție preliminară pentru punerea în aplicare cu succes a comunicării din 2012 este aceea de a se acționa pentru asigurarea conștientizării la nivel mondial a punctelor forte ale UE și a rolului determinant al acesteia în cooperarea internațională în domeniul cercetării și inovării. Pentru a realiza aceasta, Comisia a desemnat o strategie de comunicare care vizează în mod specific toate părțile interesate, atât la nivel internațional, din țările partenere și din forumurile multilaterale, la nivelul statelor membre.

Ca parte a acestei strategii, Comisia a lansat o campanie de comunicare care utilizează ca mesaj esențial „Orizont 2020 - program deschis lumii”. Dincolo de axarea sa pe Orizont 2020, strategia de comunicare include, de asemenea, elemente care au drept obiectiv creșterea vizibilității politicii UE de cercetare și inovare și a rolului cooperării internaționale în cadrul acesteia, precum și creșterea vizibilității UE ca centru de excelență și cunoaștere.

Rolul punctelor naționale de contact, atât în cadrul UE cât și în țările partenere, este vital pentru promovarea programului Orizont 2020. De asemenea, rețeaua de consilieri în cercetare și inovare a Comisiei și personalul delegațiilor UE care lucrează în domeniul cercetării și inovării au un rol foarte activ nu numai în promovarea programului Orizont 2020, dar și în socializarea cu consilierii științifici ai statelor membre, cu guvernele regionale și locale și cu alți actori. Toate delegațiile UE au fost mobilizate și pentru a ajuta la stabilirea de contacte cu organizațiile de cercetare. În final, proiectele bilaterale cu țările partenere joacă un rol important în creșterea nivelului de conștientizare cu privire la posibilitățile de participare la programul Orizont 2020.

Diplomația în materie de știință este un instrument important de punere în aplicare a strategiei de comunicare. Aceasta se realizează, de exemplu, prin utilizarea oportunităților, furnizate de reuniunile la nivel înalt, de a crește nivelul de conștientizare a cooperării internaționale în cercetare ca element esențial al politicilor externe și de a promova Orizont 2020.

Pentru a sprijini punerea în aplicare a acestei strategii de comunicare, Comisia a pus la dispoziție o gamă largă de materiale, inclusiv cărți poștale, broșuri, prezentări în Power Point, buletinul „International Research Update”, site-urile Internet privind cooperarea internațională și materiale video care explică dimensiunea internațională a programului Orizont 2020 și importanța cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării. Unele dintre aceste materiale sunt disponibile în limbile țărilor partenere, precum rusa și chineza. S-a consolidat și prezența cu privire la mijloacele de comunicare socială.

## **6. CONSOLIDAREA SINERGIILOR CU POLITICILE EXTERNE ALE UE ȘI ACTIVITĂȚILE STATELOR MEMBRE**

O abordare la nivel global a cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării implică și consolidarea sinergiilor cu alte politici cu o dimensiune mondială importantă și, în special, cu politicile externe ale UE, inclusiv cele de dezvoltare, precum și cu activitățile statelor membre.

Prin diplomația în materie de știință, cooperarea internațională în domeniul cercetării și inovării poate fi utilizată ca instrument de putere necoercitivă și ca un mecanism de îmbunătățire a relațiilor cu țările și regiunile esențiale. De asemenea, relațiile internaționale

bune facilitează cooperarea eficientă în domeniul cercetării și inovării. Diplomația în materie de știință poate fi un sprijin pentru eforturile UE în gestionarea crizei și consolidarea păcii. De exemplu, infrastructurile în domeniul cercetării, precum proiectul SESAME de construire a unui sincrotron<sup>28</sup> și proiectele privind probleme precum impactul schimbărilor climatice și implicațiile acestora asupra securității oamenilor<sup>29</sup>, pot să faciliteze dialogul între cercetători și părțile interesate din Orientul Mijlociu.

Pentru a sublinia importanța strategică a cooperării internaționale la cel mai înalt nivel, cercetarea și inovarea fac tot mai mult parte din dialogul politic general cu partenerii internaționali ai UE, așa cum se reflectă în concluziile summit-urilor recente (din Brazilia, China, Japonia, Statele Unite și Africa) și ale altor reuniuni la nivel înalt (de exemplu din Canada și Noua Zeelandă) din 2013 și 2014.

Politica în materie de cercetare și inovare și politica comercială sunt strâns legate. Negocierile privind acordurile de liber schimb, precum Parteneriatul transatlantic pentru comerț și investiții (TTIP) între UE și SUA reprezintă o oportunitate de îmbunătățire a condițiilor-cadru privind cooperarea în domeniul inovării.

Politicile în domeniul cercetării și inovării pot să aibă un impact pozitiv asupra politicilor UE de cooperare în domeniul dezvoltării. Comunicarea „Creșterea impactului politicii UE în domeniul dezvoltării: o agendă a schimbării”<sup>30</sup> îndeamnă la o politică în domeniul dezvoltării orientată spre punerea în aplicare a unor politici în domeniul inovării care să permită țărilor în curs de dezvoltare să exploateze oportunitățile oferite de piețele integrate la nivel mondial.

Inovarea este, de asemenea, o dimensiune pertinentă a politicii umanitare a UE. Comunicarea „Abordarea UE în materie de reziliență - Să învățăm din crizele din domeniul alimentar”<sup>31</sup> îndeamnă la promovarea abordărilor inovative privind gestionarea riscului.

Sinergiile cu instrumentele de politică externă au fost stimulate, făcându-le să sprijine, când este cazul, creșterea capacității de cercetare și capacității de inovare. De exemplu, în cadrul Instrumentului de cooperare în materie de dezvoltare 2007-2013, s-au alocat 30 de milioane de euro unui Program de inovare pentru reducerea sărăciei în Africa de Sud. Programul Uniunii Africane de granturi pentru cercetare sprijină punerea în aplicare a politicii în domeniul științei și tehnologiei a Uniunii Africane. Al 11-lea Fond european de dezvoltare (FED) a alocat 35 milioane de euro pentru „Cunoaștere pentru dezvoltare”. Instrumentul de politică europeană de vecinătate (2007-2013) a inclus programul regional East-Invest care vizează cele șase țări ale parteneriatului estic, precum și programele bilaterale privind consolidarea capacității în vecinătatea sudică. Țările candidate la aderare sunt implicate în acțiunile în domeniul cercetării și inovării din cadrul Strategiei UE privind regiunea Dunării, precum și din cadrul Strategiei UE privind regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice. În cadrul Instrumentului pentru Asistență de Preaderare se acordă o atenție specială consolidării capacității acestora de cercetare.

S-a acordat atenție și realizării unei coordonări mai strânse între activitățile statelor membre și ale țărilor asociate și activitățile UE. Aceasta s-a urmărit în special prin intermediul Forumului strategic pentru cooperare internațională în domeniul științei și tehnologiei (SFIC)<sup>32</sup>. Forumul SFIC a acționat în sensul realizării obiectivelor sale prin furnizarea de consiliere strategică privind dezvoltarea și punerea în aplicare a noii strategii pentru cooperare

<sup>28</sup> <http://www.sesame.org.jo/sesame/>

<sup>29</sup> <http://www.cliwasec.eu>

<sup>30</sup> COM(2011) 637.

<sup>31</sup> COM(2012) 586

<sup>32</sup> <http://www.consilium.europa.eu/policies/era/sfic>

internațională în domeniul cercetării și inovării. Forumul SFIC a pregătit și orientări pentru consolidarea contribuției sale la summit-urile și dialogurile biregionale și a constituit un grup de lucru pentru a discuta principiile comune. S-au elaborat inițiative comune cu parteneri esențiali ca India, Brazilia, China și SUA. Forumul SFIC a contribuit la planificarea strategică a priorităților cooperării viitoare, în special prin intermediul unui seminar specializat care a avut loc la 26 martie 2014<sup>33</sup>.

O altă dimensiune a cooperării cu statele membre și țările asociate este cea în care acestea își unesc forțele pentru a elabora și pune în aplicare activitățile comune. Instrumentul prevăzut la articolul 185 s-a utilizat pentru a constitui Parteneriatul dintre țările europene și cele în curs de dezvoltare privind studiile clinice<sup>34</sup> și se lucrează în continuare la o cooperare euro-mediterraneană în domeniul cercetării și inovării reînnoită. Comisia explorează, de asemenea, consolidarea cooperării internaționale prin intermediul inițiativelor de programare comună (IPC-uri) precum IPC-ul privind apa pentru India.

## **7. PRIORITĂȚI PRIVIND COOPERAREA VIITOARE**

### **7.1. Planificarea strategică**

Dezvoltarea unei planificări strategice a priorităților privind cooperarea viitoare a fost un element central al comunicării din 2012. Scopul acesteia este de a facilita o identificare din timp a inițiativelor de cooperare la scară și cu domeniu de aplicabilitate adecvate și includerea acestora în programele de lucru ale Orizont 2020.

Identificarea priorităților stabilite de comun acord privind cooperarea cu țări și regiuni partenere a evoluat semnificativ de la adoptarea comunicării. Dialogurile cu partenerii UE au reprezentat sursa primară de inspirație pentru acest exercițiu de planificare și, în acest context, s-au identificat priorități consecvente cu principiile interesului comun, avantajului reciproc, scării și domeniului de aplicare adecvate, parteneriatului și sinergiei. Mai multe informații cu privire la acest proces se prezintă în documentul de lucru însoțitor al serviciului în cauză.

### **7.2. Cooperarea bilaterală**

Exemple cu privire la modul în care s-au stabilit prioritățile cu țările partenere pot fi regăsite în foile de parcurs privind cooperarea internațională cu Brazilia, Canada, China, Coreea, Japonia, India, Rusia, Africa de Sud și Statele Unite, care s-au furnizat în documentul de lucru însoțitor al serviciului în cauză.

S-au înregistrat progrese și în ceea ce privește stabilirea de priorități pentru alte țări. Cooperarea cu Australia se va axa pe infrastructuri privind energia, eficiența utilizării resurselor și materiile prime, sănătatea, securitatea alimentară și cercetarea.

În cazul Mexicului, domeniile prioritare pentru cooperarea viitoare includ domeniul energetic și, în special, domeniul cercetării în materie de energie geotermică, sănătate și TIC.

În cazul Noii Zeelande, prioritățile pentru cooperarea viitoare includ sănătatea și securitatea alimentară.

În cazul Ucrainei, cooperarea se va axa pe **TIC, materiale și tehnologii de prelucrare noi, biotehnologie și transporturi**.

Asocierea la programul Orizont 2020 a progresat și ea fără probleme. Țările asociate participă la programul Orizont 2020 la același nivel ca și statele membre. În prezent, asocierea este

---

<sup>33</sup> ERAC-SFIC 1359/14

<sup>34</sup> <http://www.edctp.org>

completă pentru: Norvegia, Islanda, Albania, Bosnia și Herțegovina, fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, Muntenegru, Serbia, Turcia, Israel și Moldova.

### **7.3. Cooperarea regională**

**Cooperarea în domeniul cercetării între UE și anumite regiuni este, de asemenea, un element central al abordării la nivel mondial cu privire la cooperarea internațională. Se pune accentul pe acele regiuni cu care există stabilite dialoguri politice. Cooperarea regională se bazează și pe nevoia de a aborda problemele care nu pot fi abordate bilateral, precum bolile ca malaria, SIDA și tuberculoza sau provocările legate de mediu, utilizarea durabilă a resurselor și schimbările climatice. Cooperarea regională poate, de asemenea, să permită o utilizare optimă a infrastructurilor în materie de cercetare, precum Platforma european-africană pentru radioastronomie<sup>35</sup>, și să faciliteze accesul la cunoștințele disponibile în regiune.**

**Exemple cu privire la modul în care s-au stabilit prioritățile în context regional se pot regăsi în foile de parcurs pentru regiunea mediteraneană și pentru regiunea Parteneriatului estic.**

În cazul Africii, domeniile de cooperare existente sunt: cercetarea în domeniul sănătății prin intermediul parteneriatului dintre țările europene și cele în curs de dezvoltare privind studiile clinice (EDCTP 2), parteneriatului pentru observarea pământului și parteneriatului în domeniul TIC, în timp ce pentru viitor, dialogul politic la nivel înalt UE-Africa a identificat securitatea alimentară și nutrițională și agricultura durabilă ca pe o prioritate.

În cazul statelor Comunității Latino-Americane și Caraibiene (CELAC), prioritățile pentru cooperarea viitoare sunt biochimia, energia regenerabilă, TIC, sănătatea și schimbările climatice și biodiversitatea, precum și carierele cercetătorilor.

Cooperarea cu țările din Golf se va axa pe securitatea energetică, pe mediu (inclusiv apa și climatul), pe sănătate și pe TIC.

În cazul Asociației Națiunilor din Asia de Sud-Est (ASEAN), prioritățile pentru cooperarea viitoare sunt alimentația, agricultura și biotehnologiile și, în special, acvacultura, sănătatea, TIC și energia regenerabilă.

## **8. CONCLUZII**

Deși s-a înregistrat un progres în punerea în aplicare a strategiei privind cooperarea internațională în domeniul cercetării și inovării lansată în 2012, din cele de mai sus rezultă clar că acesta a fost doar un punct de pornire și că mai sunt încă multe de făcut în acest sens.

Dimensiunea internațională a programului Orizont 2020 și a programelor sale de lucru trebuie consolidată în continuare printr-o integrare mai bună a cooperării internaționale în programarea strategică a Orizont 2020 și în dezvoltarea programului de lucru. Aceasta trebuie să se bazeze pe prioritățile pentru cooperarea viitoare care s-au stabilit prin exercițiul de planificare strategică.

În plus, trebuie să continue activitatea de dezvoltare a principiilor comune și a condițiilor-cadru și de înlăturare a obstacolelor la adresa cooperării, întrucât aceasta este esențială pentru a consolida nivelul și calitatea activității de cooperare internațională.

Este necesară și continuarea activității cu privire la monitorizarea impactului strategiei cu ajutorul indicatorilor cantitativi. Așa cum a anunțat comunicarea din 2012, aceasta va

<sup>35</sup>

<http://www.aerap.org>

presupune monitorizarea dimensiunii mondiale complete a activităților de cooperare internațională pentru a depăși nivelul simplelor măsurători ale participării directe a entităților din țările terțe la acordurile de grant în cadrul programului Orizont 2020. Dat fiind faptul că programul Orizont 2020 a fost lansat la 1 ianuarie 2014, în stadiul actual, este prematură raportarea privind acest program.

Se va continua să se redefinească și să se pună în aplicare strategia de comunicare cu privire la cooperarea internațională, întrucât aceasta este un element crucial pentru promovarea și conștientizarea programului Orizont 2020 ca program deschis întregii lumi. În același timp, Comisia va continua să se axeze pe diplomația în domeniul științei și să depună eforturi pentru a consolida sinergiile cu politicile externe ale UE și cu statele membre.

Mai precis, progresul înregistrat în punerea în aplicare a strategiei va fi utilizat pentru a consolida în continuare o abordare care înglobează dimensiunea mondială a cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării, în vederea soluționării provocărilor de la nivel mondial și a obținerii de rezultate cu un impact mai mare.